Deloitte.

Účetnictví

Daně

Právo

Dotace a investiční pobídky

dReport: září 2019

Zalistujte si v pravidelném přehledu daňových, právních a účetních novinek, získejte nové informace z oblasti dotací a investičních pobídek.

Obsah

Daňové novinky 3

Přímé daně 3

Plánované změny daně z příjmu pro rok 2020 3

Investiční pobídky s novými pravidly 4

Nepřímé daně 5

Přehled novinek 5

Mezinárodní zdanění 6

Krátce z mezinárodního zdanění 6

Ostatní 8

Monitorování osobního daňového účtu se může vyplatit 8

Novela daňového řádu v legislativním procesu 9

Rozšíření elektronické evidence tržeb se blíží 10

Směrnice DAC 6: Nová povinnost dopředu oznamovat finančním úřadům některé transakce 11

Navrhované změny AML zákona 12

Daňové povinnosti – říjen 2019 13

Daňové povinnosti – listopad 2019 14

Dotační a investiční novinky 15

Vyhlášení výzvy pro zpracování odpadu OP ŽP 15

Vyhlášení nových výzev OP PIK 15

Účetní novinky 16

České účetnictví 16

Průlomový judikát: použitelnost účetní závěrky pro rozhodnutí o rozdělování zisku 16

Pozvánka na seminář 17

IFRS 18

Největší nástrahy standardu IFRS 16, který řeší vykazování pronajatého majetku 18

Stav schvalování IFRS v Evropské unii 19

Pozvánka na podzimní semináře 19

Právní novinky 21

Nejasnosti ohledně zpracování biometrických údajů trvají, názory odborníků na jejich zpracování se různí 21

Vysílání zaměstnanců v rámci EU – v poločase implementace nové směrnice 22

Plánované změny daně z příjmu pro rok 2020

V Poslanecké sněmovně ČR jsou aktuálně projednávány dvě novely zákona o daních z příjmů (zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů), které by mohly vejít v platnost v roce 2020. Tyto novely, sněmovní tisk 572 a sněmovní tisk 509, přináší následující návrhy změn.

Změna zdanění úrokových příjmů plynoucích z dluhopisů emitovaných před 1. lednem 2013

- Základ daně u úrokových příjmů plynoucích z dluhopisů emitovaných před 1. lednem 2013 se zaokrouhloval na celé koruny směrem dolů (tzv. jednokorunové dluhopisy). Následně došlo ke změně tohoto postupu, kdy se začala zaokrouhlovat až daň z celkového příjmu od jednoho emitenta. Tato úprava však dle přechodných ustanovení na úrokový příjem z dluhopisu emitovaného před 1. lednem 2013 (tzv. jednokorunové dluhopisy) nedopadala.
- Aktuálně je navrženo speciální přechodné ustanovení, které tuto výjimku pro dluhopisy emitované před 1. lednem 2013 ruší, tak aby se všechny úrokové příjmy zaokrouhlovaly až na úrovni daně z celkového příjmu od jednoho emitenta, a to bez ohledu na datum emise dluhopisu. To by v praxi znamenalo, že v případě schválení novely by již u všech dluhopisů byl aplikován nový postup při zaokrouhlování.

Změna metody tvorby a daňové uznatelnosti technických rezerv v pojišťovnictví

- Podle navrhované úpravy budou pojišťovny a zajišťovny nově zohledňovat jako daňově uznatelné výdaje tvorbu rezerv podle zákona o pojišťovnictví, který vychází ze směrnice Solventnost II, a nikoliv technické rezervy tvořené podle právních předpisů upravujících účetnictví. Technické rezervy tvořené podle účetních předpisů tak již nadále nebudou daňově uznatelným výdajem. Další změnou v přístupu je, že vzhledem k tomu, že se o technických rezervách tvořených podle zákona upravujícího pojišťovnictví neúčtuje, budou rezervy v pojišťovnictví promítány do základu daně formou mimoúčetních úprav výsledku hospodaření.
- Předpokládá se, že přechod na nový systém povede k poměrně velkému dopadu na daňovou povinnost pojišťoven a zajišťoven, proto se navrhují přechodná ustanovení, která by tuto jednorázovou daňovou povinnost měla rozložit na dvě zdaňovací období.

Omezení osvobození výher z hazardních her pro fyzické osoby

- Nově by měly být osvobozovány výhry z hazardních her od daně z příjmů pouze do částky 100 000 Kč (například Sazka, Sportka, včetně účtenkové loterie). Tuzemský provozovatel, který vyplatí výhru vyšší než 100 000 Kč, tak bude povinen srazit nebo vybrat daň z tohoto příjmu. Pokud se bude jednat o výhru z obdobné zahraniční soutěže, je tento příjem nesnížený o výdaje základem daně a fyzická osoba ho musí uvést v daňovém přiznání.

Úpravy v návaznosti na implementaci směrnice ATAD

- Zamezení duplicitnímu zahrnutí tzv. kapitalizovaných úroků do výpočtu limitu pro uznatelnost výpůjčních výdajů (dle návrhu bude možné použít již pro zdaňovací období započatá od 1. dubna 2019).
- Řešení omezení uznatelnosti výpůjčních výdajů u společníků osobních společností – např. k. s. a v.o.s. (dle návrhu bude možné použít již pro zdaňovací období započatá od 1. dubna 2019).
- Nastavení režimu zdanění při přeřazení majetku bez změny vlastnictví z jiného členského státu Evropské unie do České republiky pro cenné papíry oceňované reálnou hodnotou.
- Nová pravidla zdanění zahraniční ovládané společnosti pro případ, kdy je taková společnost držena nepřímo přes základní investiční fond (dle návrhu bude možné použít již pro zdaňovací období započatá od 1. dubna 2019).

Ostatní změny

- Za mateřskou společnost je navrženo považovat vedle obce a dobrovolných svazků obcí i další veřejnoprávní korporace v podobě krajů a státu, resp. České republiky
- Vymezení a sjednocení terminologie týkající se mezinárodních smluv (zahrnuje i zákon upravující zamezení dvojímu zdanění ve vztahu k Tchaj-wanu)
- Zpřesnění právní úpravy v otázce, kdy poplatník může daň zaplacenou v zahraničí uplatnit jako daňově uznatelný výdaj

Marie Velflová
mvelflova@deloittece.com

Investiční pobídky s novými pravidly

Český prezident podepsal vládní novelu zákona o investičních pobídkách a dne 22. srpna 2019 byla schválená legislativa zveřejněna ve sbírce zákonů. Kromě jiných změn budou investiční pobídky pro zpracovatelský průmysl omezeny a poskytování pobídek bude podléhat schválení vlády. Tato změna je účinná od 6. září 2019. Žádosti podané před účinností nových pravidel budou podléhat předchozím požadavkům.

Omezení investičních pobídek

Očekává se, že po novelizaci zákona o investičních pobídkách dojde k omezení investičních pobídek mimo podporované regiony s vyšší nezaměstnaností. Podpora bude směřovat především do projektů s vyšší přidanou hodnotou (projekty s podmínkou vysokého podílu zaměstnanců s nadprůměrnou mzdou, vysokoškolským vzděláním a spoluprací s vysokými školami, výzkumnými organizacemi, případně investicemi do projektů výzkumu a vývoje). Ve většině případů je pravděpodobné, že výrobní projekty tyto podmínky budou plnit obtížně, což znamená, že vyšší šanci získat investiční pobídky budou mít záměry, které se nacházejí v podporovaných regionech. i v těchto regionech však bude nezbytné prokázat ekonomický přínos a řešení strukturální nezaměstnanosti v daném regionu.

Bude nutný souhlas vlády

Důležitou novinkou v systému přidělování pobídek je podmínka souhlasu vlády u všech žádostí o investiční pobídku s ohledem na přínos investice pro region. Pozitivní změnou je zrušení podmínky tvorby pracovních míst u investic do výroby a snížení limitů všeobecných podmínek na polovinu pro malé a střední podniky. Intenzivnější podpory se dočkají technologická centra a centra strategických služeb, a to formou hmotné podpory pracovních míst ve všech regionech nebo snížením limitů nových pracovních míst pro strategické akce.

Kamila Chládková
kchladkova@deloittece.com

Daniela Hušáková
dhusakova@deloittece.com

Přehled novinek

Důležité termíny

Upozorňujeme na to, že žádosti o vrácení DPH z jiných členských států musí být podány nejpozději do 30. září 2019, jinak nárok na vrácení zaniká.

Společnosti, které mají zájem vytvořit DPH skupinu (případně rozšířit či snížit počet členů), by měly nejpozději do 31. října 2019 podat správci daně příslušnou žádost, aby bylo možné plánované kroky realizovat k 1. 1. 2020. Další možnost vytvoření/změn DPH skupiny nastane opět až za rok.

Novela zákona o DPH – sazby daně

V půlce září schválená novela zákona o DPH snižuje od 1. 4. 2020 či od 1. 5. 2020 (v závislosti na tom, kdy bude vyhlášena ve Sbírce zákonů) sazbu DPH na 10 % u služeb stravování včetně podávání točeného piva, u dodání elektronických knih a audioknih, u vodného a stočného, u kadeřnických a holičských služeb, oprav jízdních kol, obuvi, úprav a oprav oděvů a textilních výrobků.

Novela zákona o DPH – intrakomunitární obchod se zbožím

Poslanecké sněmovně byl k prvnímu čtení předložen návrh novely zákona o DPH, která by měla od příštího roku výrazně změnit podmínky přeshraničního obchodování se zbožím v rámci EU. Od ledna 2020 bychom se měli mimo jiné setkávat s novými podmínkami pro osvobození intrakomunitárních dodávek zboží, s novými pravidly pro zjednodušení dodávek přes konsignační sklad a s jinými postupy při přiřazování přepravy u řetězových dodávek zboží.

Mezi hmotněprávní podmínky pro možnost aplikace osvobození intrakomunitární dodávky zboží bude konkrétně patřit nově i předání DIČ odběratelem a uvedení intrakomunitární dodávky zboží do souhrnného hlášení. Novela přinese menší prostor pro rozhodování o přiřazení přepravy u řetězových dodávek zboží a bude stanovovat seznam dokumentů svědčících o skutečném provedení této přepravy, které by správce daně měl akceptovat jako dostatečný důkazní prostředek. Fungování call-off stock zjednodušení v ČR bude zcela odlišné od toho, na jaké jsou dnes podnikatelé běžně zvyklí, DPH například nebude samovyměřována k okamžiku přemístění zboží do konsignačního skladu.

Je nezbytné zaměřit se na nová pravidla co nejdříve a identifikovat dopady na váš byznys, neboť změny jsou relativně velmi obsáhlé. Pro získávání, ověřování, oběh a archivaci nově požadovaných informací a dokumentů budete muset najít potřebná řešení, aby i v roce 2020 byla vaše společnost schopna obchodovat se zbožím v rámci EU bez větších zátěží způsobených aplikací DPH.

Judikatura SDEU

Soudní dvůr v případu C-71/18 KPC Herning představil svůj pohled na prodej pozemku s nemovitostí v situaci, kdy má kupující nemovitost v úmyslu zdemolovat a postavit na pozemku jinou budovu. Dle názoru SDEU nejde o převod stavebního pozemku, což odporuje názoru dlouhodobě prezentovanému Generálním finančním ředitelstvím.

Tomáš Brandejs
tbrandejs@deloittece.com

Krátce z mezinárodního zdanění

Soudní dvůr EU vyjádřil svůj názor na vracení srážkové daně z dividend fiskálním investičním institucím, které jsou daňovými nerezidenty

Dne 5. září 2019 Soudní dvůr Evropské unie (SDEU) uveřejnil svůj názor v případu C-156/17, ve věci kterého se k němu odvolal nizozemský nejvyšší soud s otázkou, zda by měly nerezidentní fiskální investiční instituce (FII – fiscal investment institution) mít nárok na vrácení srážkové daně z výplaty dividend od společností, jež jsou nizozemskými daňovými rezidenty. Nizozemská legislativa umožňuje několik způsobů neutralizace uvalení srážkové daně z dividend, přičemž příslušná metoda závisí na statusu příjemce dividendy. Do roku 2007 příjemci dividend, kteří buď neměli daňovou povinnost, nebo byli povinováni k dani z příjmů právnických osob s nulovou sazbou, měli nárok na vrácení jakékoli vzniklé daně z dividend sražené v Nizozemsku. V zásadě se tedy nedělal rozdíl mezi příjemci z řad nizozemských daňových rezidentů a nizozemských daňových nerezidentů. Příjemci z řad nerezidentů však museli splňovat všechny podmínky, které musela naplňovat domácí společnost, aby mohla být hodnocena jako fiskální investiční instituce (FII). To vyvolalo otázku, za jakých podmínek lze nerezidentskou fiskální investiční instituci srovnávat s rezidentskou fiskální investiční institucí, která by tudíž měla nárok na vrácení sražené daně z dividend.

SDEU je toho názoru, že by tímto nizozemské zákony mohly porušovat ustanovení o volném pohybu kapitálu dle Smlouvy o fungování Evropské unie. Je totiž možné, že dle předpisů své domácí země by se u nerezidentských fiskálních investičních institucí předpokládalo, že vyplatily podstatnou část přijatých dividend svým podílníkům v období přiměřeně srovnatelném s lhůtou osmi měsíců dle nizozemské legislativy. Tím by tedy došlo i ke splnění cíle nizozemského požadavku na výplatu (tedy zdanění na úrovni podílníka v přiměřeném čase), i když zvláštní požadavek na skutečnou výplatu dividend během osmi měsíců od skončení zdaňovacího období by splněn nebyl. Proto by v závislosti na daňovém režimu nerezidentské fiskální investiční instituce mohl požadavek na výplatu porušovat zákony Evropské unie, protože finanční úřady neuznávají skutečnou či zamýšlenou výplatu dividend v období přiměřeně srovnatelném s lhůtou osmi měsíců, která by měla srovnatelný dopad.

Spojené státy americké: jednoznačný verdikt v případu Amazon

Jednoznačný výrok potvrdil rozhodnutí daňového soudu, že definice nehmotného majetku dle předpisů amerického ministerstva financí platná v letech 2005 a 2006 nezahrnuje zbývající investiční majetek, jako je hodnota pracovní síly, goodwillu a hodnota podniku, u kterého se předpokládá pokračování podnikatelské činnosti. Otázka se týkala majetku, u kterého se požadovalo, aby byl zahrnut mezi sdílené náklady dle dohody o sdílených nákladech, kterou v rámci své restrukturalizace v roce 2004 uzavřela americká společnost Amazon.com Inc. (Amazon) se svou lucemburskou dceřinou společností. Amazon stanovil hodnotu pouze u samostatně převoditelného nehmotného majetku, který se dle smlouvy o sdílených nákladech převáděl na evropskou holdingovou společnost a který zahrnoval technologii pro webové stránky, obchodní značky a seznamy zákazníků. Americký finanční úřad stanovil hodnotu celé evropské společnosti a zahrnul do ní i jiný majetek než dříve existující hmotný majetek. Ocenění ze strany amerického finančního úřadu zahrnovalo zbývající investiční majetek jako stávající pracovní sílu, goodwill, hodnotu podniku pokračujícího ve své činnosti a další jedinečné ekonomické atributy jako možnosti růstu či inovační kulturu společnosti Amazon.

Soud naopak došel k závěru, že definice se omezovala na samostatně převoditelný majetek. Před dosažením tohoto závěru se americký odvolací soud pro devátý federální obvod zabýval regulatorní úpravou nehmotného majetku zahrnutou v předpisech o převodních cenách, dále celkovým regulatorním rámcem převodních cen, legislativní historií těchto předpisů a dále otázkou, zda byl americký finanční úřad oprávněn respektovat rozhodnutí z případu Auer versus Robbins, 519 U.S. 452 z roku 1997, které stanovuje, že za určitých podmínek musí být interpretace vlastních předpisů úřadů upřednostněna, pokud tato není přímo chybná či nekonzistentní s daným předpisem. S přihlédnutím ke znění regulatorní definice termínu „nehmotný“, dále obecně k pozici této definice v rámci předpisů o převodních cenách a při zohlednění historie tvorby legislativních norem soud došel k závěru, že dodržení právní zásady známé z případu Auer není opodstatněné.

Irsko: předpisy o převodních cenách

Dne 2. září 2019 irské ministerstvo financí uveřejnilo své zpětné stanovisko k předpisům Irska o převodních cenách. Toto stanovisko obsahuje návrh legislativy, jež má za úkol od 1. ledna 2020 aktualizovat domácí režim převodních cen. Stávající irské předpisy o převodních cenách povolují osvobození určitých smluv uzavřených před 1. červencem 2010 od předpisů o převodních cenách, pokud se podmínky daných smluv podstatným způsobem nezměnily. Navrhovaná legislativa by tuto výjimku za zdaňovací období počínající 1. lednem 2020 nebo později zrušila. Je třeba zdůraznit, že paragraf 835f zákona o konsolidaci daní z roku 1997, který obsahuje ustanovení upravující dokumentaci, ještě stále „hájené“ transakce od dokumentačních požadavků osvobozuje, pokud jsou obě strany transakce společnostmi, jež jsou irskými daňovými rezidenty. Takovéto transakce mezi irskými daňovými rezidenty je však nutno i nadále provádět na základě tržního odstupu, i pokud nebudou požadavky na dokumentaci formálně stanoveny. Na společnosti klasifikované jako malé podniky by tedy i po 1. lednu 2020 nedopadaly lokální požadavky na dokumentaci převodních

cen, avšak i nadále by musely splňovat zásadu tržního odstupu. Naproti tomu středně velké podniky by domácí legislativě k převodním cenám (včetně dokumentační povinnosti) od 1. ledna 2020 podléhaly. Navrhované změny z rozsahu požadavků na dokumentaci převodních cen vylučují převody majetku mezi společnostmi, které jsou irskými daňovými rezidenty. Takové převody mohou být také předmětem skupinových osvobození dle příslušných irských předpisů o dani z kapitálových příjmů a umožňovat tak osvobození od daně.

Navrhované úpravy také dále stanovují, aby středně velké podniky podléhaly sníženým požadavkům na dokumentaci převodních cen. Navrhovaná legislativa požaduje, aby se dříve, než bude nutno vyhotovit hlavní a lokální dokumentaci převodních cen (anglicky master file a local file), uplatnily limity stanovené na základě konsolidovaných výnosů, podle kterých by tedy pro povinnost sestavovat master file existoval limit 250 mil. EUR a pro povinnost vyhotovit local file existoval limit 50 mil. EUR.

Povinné datum sestavení příslušné dokumentace by bylo stejné jako datum pro podání ročního přiznání k dani z příjmů právnický osob, tedy zhruba devět měsíců po skončení účetního období. Příslušnou dokumentaci je na základě písemné žádosti irského finančního úřadu nutno tomuto předložit do 30 dní od vyzvání. Povinnost podávat dokumentaci převodních cen společně s přiznáním k dani z příjmů právnických osob není stanovena.

Kateřina Krchnivá
kkrchniva@deloittece.com

Tereza Tomanová
ttomanova@deloittece.com

Monitorování osobního daňového účtu se může vyplatit

Mnoho společností i fyzických osob si hlídá své finance z pohledu cash-flow, výše placených úroků či plánování financí. Proč si tedy daňové subjekty nehlídají také osobní daňový účet evidovaný u správce daně? Podívejme se spolu na případy, kdy je dobré vědět, co v „daňové peněžence" daňový poplatník má, k jakým pohybům v ní dochází, kdy je na čase požádat o vrácení přeplatků nebo zda není evidován určitý dluh vůči finančnímu úřadu.

Co je osobní daňový účet?

Na osobním daňovém účtu eviduje správce daně veškeré daňové povinnosti a úhrady daňového subjektu. Osobní daňový účet je veden správcem daně pro každý daňový subjekt a za každý druh daně zvlášť. Osobní daňový účet si lze představit jako účet v bance, kde na straně jedné daňový subjekt může sledovat předpisy daní vzniklé na základě podaných daňových přiznání, dodatečných daňových přiznání, vydaných dodatečných platebních výměrů po daňové kontrole, ale také příslušenství těchto daní (tedy úroků, pokut a penále). Na straně druhé zde je možné nelézt úhrady těchto předpisů, které mohou vzniknout jak úhradou daňového subjektu, tak převedením přeplatku z jiného daňového účtu.

Na žádost daňového subjektu vystaví správce daně potvrzení o stavu osobního daňového účtu nebo potvrzení o bezdlužnosti. Nejčastěji je takové potvrzení potřebné na základě požadavku od bank nebo v případech, kdy se daňový subjekt uchází o veřejnou zakázku.

Proč je dobré si hlídat osobní daňový účet

Níže jsou uvedeny, některé z důvodů, proč by se daňový subjekt měl zajímat o stav a pohyby na svém osobním daňovém účtu.

Nabíhající úroky

Při evidovaném nedoplatku na dani naskakují daňovému subjektu úroky z prodlení, které aktuálně, tj. ve druhé polovině roku 2019, činí 16 % p. a. A ze zákona se zvyšují každý den počínaje pátým pracovním dnem po splatnosti daně. Z této skutečnosti vyplývá, že je nesmírně důležité sledovat stav svého osobního daňového účtu, protože se může stát, že daňový subjekt nedopatřením daň nezaplatí správně a včas a jeho nedoplatek se začne úročit vysokými úroky z prodlení.

Zánik přeplatku

Podle daňového řádu platí jedno nesmírně zvláštní pravidlo ohledně zániku přeplatku na dani. Pokud daňový subjekt nepožádá o vrácení vratitelného přeplatku do 6 let od konce roku, ve kterém přeplatek vznikl, přeplatek zaniká a stává se příjmem rozpočtu, ze kterého je hrazena činnost správce daně, jenž o něm evidoval. K tomu může například dojít v případě nástupu nového vedení společnosti, které si neověří, zda na osobním daňovém účtu nezůstaly přeplatky z minulých let.

Hrozící exekuce

V současné době se již malé nedoplatky mohou stát ze strany finančních úřadů předmětem vymáhání, a to i v krátkém časovém horizontu. Důležité je připomenout, že správce daně postupuje nejdříve od toho nejjednoduššího vymožení, a to přikázání pohledávky z bankovního účtu. V těchto případech může zablokování daňového účtu udělat daňovému subjektu čáru přes rozpočet. Omezení dispozice s finančními prostředky ve chvíli, kdy daňový subjekt potřebuje pro běžný chod svého podnikání platit mzdy, hradit faktury dodavatelům, případně faktury za provozní náklady, může být pro daňový subjekt někdy až likvidační. Proto je potřeba za okolností, kdy má daňový subjekt v patrnosti hrozící dluh a mohl by se do výše uvedené situace dostat, a to jak nezaviněně (například na základě druhotné platební neschopnosti), tak zaviněně (v případě zanedbání svých zákonných povinností), danou situaci řešit zavčas a v ideálním případě se snažit hrozící exekuci předejít. Vhodné řešení se nabízí například v podobě podání žádosti o posečkání či nastavení splátkového kalendáře. Posečkat s placením daně je možné pouze z velmi závažných zákonných důvodů, kdy hrozí vznik vážné újmy a podobně.

Kontrola předpisů

V případě, že je určitá sankce ze strany finanční správy udělena, je vhodné přemýšlet, zda správce daně postupoval v souladu s daňovým řádem. Je tedy vhodné například předpisy na osobním daňovém účtu přepočítávat co do výše pokut, dále zda jsou uděleny oprávněně, zda měly vznikat, zda správce dodržel pořadí úhrady daní nebo zda neměl ve prospěch daňového subjektu předepsat úrok ze zadržovaného odpočtu na DPH. Pokud by pak daňový subjekt zjistil, že je cokoliv nesprávně, je namístě podat námitku, odvolání či jiný prostředek ochrany.

Jak zjistit stav osobního daňového účtu?

Nejjednodušším způsobem, jak zjistit situaci na osobním daňovém účtu, to znamená, zda náhodou nejsem daňovým dlužníkem či zda není dlouhodobě evidován přeplatek, který by mohl být využit jinde, je institut osobního nahlížení do spisu. Je zajímavé, že tento nástroj je využíván v převážné většině pouze k nahlížení do listin v daňovém spisu a ve velmi málo případech k nahlížení na osobní daňový účet.

Dalším způsobem, jak se dozvědět informace, které o daňovém subjektu vede správce daně, je náhled do daňové informační schránky. Daňová informační schránka poskytuje prostřednictvím internetu daňovému subjektu vybrané informace shromážděné ve spisu a na osobním daňovém účtu poplatníka. V daňové informační schránce je tedy možné sledovat i rovinu placení daně. Do budoucna slibuje finanční správa v projektu „Moje daně" lepší funkcionality daňové informační schránky, které by měly být pro daňového poplatníka uživatelsky přívětivé.

Pokud daňový subjekt spěchá nebo nemá možnost využít výše uvedených způsobů, může zkusit možnost kontaktovat správce daně také neformálně (e-mailem, telefonicky).

Je nutné jednat

Nezbývá než konstatovat, že se vyplatí hlídat si svůj osobní daňový účet, a to z mnoha uvedených i dalších důvodů.

V případě hrozících rizik je třeba tyto situace aktivně řešit, protože daňový řád obsahuje různé možnosti (například využití splátkového kalendáře, promíjení sankcí či revize předpisů pomocí opravných prostředků). A ať již hrozí propadnutí přeplatků do státního rozpočtu nebo exekuce, často se daňovému subjektu vyplatí jednat co nejrychleji a proaktivně.

Alena Wágner Dugová
adugova@deloittece.com

Tereza Křížová
tkrizova@deloittece.com

Novela daňového řádu v legislativním procesu

Novela daňového řádu, která byla koncem srpna schválena vládou ČR, slibuje změny ve prospěch daňových subjektů a modernizace daňové správy. Novela je ze strany zákonodárců prezentovaná pod názvem „MOJE daně“ a kromě slibovaného online bankovnictví v daních obsahuje i další procesní změny. Navzdory tomu, že nyní byla novela daňového řádu navrhovaná Ministerstvem financí ČR schválena vládou ČR, má před sebou ještě celý legislativní proces. S přihlédnutím k možným komplikacím lze předpokládat, že by novela mohla být účinná v polovině roku 2020.

V současné chvíli nezbývá než počkat, jak se ještě návrh na své legislativní cestě změní a za jak dlouho bude účinný. Jestli se jedná o krok správným směrem a zda nedojde k uspěchání spuštění technického řešení, ukáže až čas a praxe daňových poplatníků.

V čem je tedy chystaná změna tak převratná?

Finanční úřad online

Slibovaná elektronizace finanční správy představuje krok k modernizaci systému využívaného daňovými subjekty. Vize finanční správy je jasná, a to usnadnit daňovým subjektům komunikaci se správcem daně, snížit administrativní náročnost a mnohá další zlepšení. V praxi se jedná o zavedení portálu nazvaného MOJE daně, který má být rozšířením již dostupné služby daňové informační schránky. Stávající systém umožňuje daňovému subjektu získávat vybrané, avšak velmi omezené informace shromážděné ve spisu a na osobním daňovém účtu poplatníka pomocí internetu. Ministerstvo zdůrazňuje význam označení MOJE daně, které má být složeno z prvních slabik slov „moderní“ a „jednoduché“, a v tomto duchu se má nést i uvedená změna.

Nový portál by měl nabízet kromě informací i možnost aktivní a pasivní komunikace se správcem daně, tedy například možnost podávat daňová přiznání prostřednictvím online formulářů, které budou umožňovat určitou míru předvyplnění údajů daňových subjektů. Komunikace by ovšem měla fungovat i v opačném směru, tedy od správce daně k daňovému subjektu, ve smyslu doručování písemností. Ministerstvo financí odhaduje spuštění portálu v posledním čtvrtletí roku 2020.

Mírnější sankce

Novela daňového řádu obsahuje pro daňové subjekty významnou pozitivní změnu, a to revizi úroků včetně jejich nové kategorizace a citelného snížení. Ministerstvo financí počítá se snížením úroku z prodlení o 6 % (ze současných 14 % p.a. plus repo sazba ČNB na 8 % p.a. plus repo sazba ČNB). Na tuto změnu se váže i snížení úroků z posečkané částky na polovinu.

Záloha na daňový odpočet

Vstřícným krokem má být také změna týkající se nadměrných odpočtů na daně z přidané hodnoty, u kterých vznikne nově možnost vyplácení záloh. Cílem této úpravy je zamezení v praxi se vyskytujícímu jevu, a to zadržení celého nadměrného odpočtu na dani z přidané hodnoty i v případech, kdy je předmětem zkoumání a sporování od správce daně jen jeho nepatrná část. Novela počítá s povinností vyplatit výši části nadměrného odpočtu, která není sporná, a to z moci úřední. Nebude tak nutné o zálohu na daňový odpočet správce daně žádat. V návaznosti na zavedení záloh na daňové odpočty je však v novele plánováno prodloužení lhůty pro vrácení odpočtu DPH na 45 dnů, což může mít z hlediska cash-flow významně negativní dopad. Jedná se o prodloužení vracení odpočtu o 15 dnů oproti současnému stavu, které má napomoci správci daně, aby posoudil, která část odpočtu je sporná.

Změny ve lhůtách díky elektronickému podání a zrušení pětidenní „tolerance“ pro podání přiznání

V rámci motivace k využívání nového systému přichází finanční správa s prodloužením lhůty pro podání daňového přiznání k daním z příjmů o 1 měsíc, a to v případě podání daňového přiznání elektronicky. Negativní změnou pro daňové poplatníky je však zásah do zavedených lhůt, který představuje zrušení toleranční lhůty pro podání daňového přiznání, tj. současná možnost podat daňové přiznání či zaplatit daňovou povinnost s určitým zpožděním. Podle současné úpravy platí, že přestože je daňové přiznání podáno později (u daňového přiznání se toleruje 5 pracovních dní) nebo je daň zaplacena pozdě (u úhrady se tolerují 4 pracovní dny), daňový subjekt

neplatí žádnou finanční sankci. Tuto toleranční lhůtu daňové subjekty přitom využívají ať již ze subjektivních, či objektivních důvodů, kdy nestihly podat daňové přiznání nebo zaplatit daňovou povinnost v zákonem stanovené lhůtě.

Další změny

Mimo výše uvedené změny obsahuje novela daňového řádu také další úpravy příslušných ustanovení. Například se jedná o tato nová pravidla:

- Změna u daňové kontroly, kdy by existovala pro správce daně možnost kdykoli přejít z postupu k odstranění pochybností do daňové kontroly. V dosavadní právní úpravě je tento přechod možný pouze v případě předpokladu delšího dokazování.
- K zahájení daňové kontroly bude nově stačit doručit oznámení o zahájení daňové kontroly, přičemž aktuálně se zahajuje daňová kontrola na osobním jednání.
- Podstatnou změnou pro náhrady hrazené státem v případě neoprávněné exekuce daňových nedoplatků by mělo být snížení o 20 procentních bodů.
- U pokut za pozdní podání daňového tvrzení by mělo dojít ke zvýšení limitu částky, které je třeba dosáhnout, aby pokuta vznikla. Jedná se o nárůst z 200 Kč na 500 Kč.
- Dále je navrženo zavedení možnosti v oblasti daňových identifikačních čísel pro fyzické osoby požádat o vlastní identifikátor, který by měl nahradit současně užívané rodné číslo.
- Nově při kontrole bez nálezu bude možné spojit sdělení výsledku kontrolního zjištění s ukončením kontroly. Tedy tam, kde nebude doměrek, by měla být dle ministerstva financí rychleji ukončena kontrola.
- Nově bude též výslovně upravený vztah úroků hrazených správcem daně k náhradě újmy. Přiznat náhradu škody nebo přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu, které byly způsobeny daňovému subjektu jednáním správce daně, zákon umožní pouze v rozsahu, v jakém nevzniká úrok hrazený správcem daně. Zákon také výslovně stanoví, že úrokem hrazeným správcem daně je úrok z vratitelného přeplatku, úrok z nesprávně stanovené daně a úrok z daňového odpočtu.
- Rozsah daňové kontroly bude možné v jejím průběhu rozšířit nebo zúžit doručením oznámení o změně rozsahu daňové kontroly. Oznámení doručované v souvislosti s daňovou kontrolou nebude obsahovat odůvodnění a nelze proti němu uplatnit opravné prostředky.

Alena Wágner Dugová
adugova@deloittece.com

Tereza Křížová
tkrizova@deloittece.com

Rozšíření elektronické evidence tržeb se blíží

V pátek 13. 9. Poslanecká sněmovna přehlasovala návrh Senátu a schválila novelu zákona o evidenci tržeb. Po více než roce v Poslanecké sněmovně tak novela míří na podpis k prezidentovi. Rozšíření evidence tržeb na zbývající poplatníky lze očekávat nejdříve k 1. dubnu 2020.

Novela obsahuje tyto hlavní body:

- Povinnost evidovat budou mít obecně všichni zbývající poplatníci z takzvané 3. A 4. vlny (prodej vlastních výrobků, poskytování služeb).
- Zavádí úlevy z povinnosti evidence tržeb pro poplatníky vykonávající činnost v oblasti sociálních služeb, zrakově postiženým podnikatelům a prodejcům sladkovodních ryb (pouze v období od 18. 12. do 24. 12.). Z technických důvodů byly z evidence celkově vyjmuty tržby z předplacených telefonních karet, z obchodní letecké dopravy a tržby z hazardních her.
- Vzhledem k nemožnosti kontroly od dozorových orgánů nebudou mít nově poplatníci povinnost evidovat tržby uskutečněné mimo území České republiky.
- Novela vrací povinnost uvádět na účtenkách DIČ. V souladu s nálezem Ústavního soudu se tato povinnost vztahuje pouze na situace, kdy součástí DIČ poplatníka není jeho rodné číslo.
- Poplatníkům s ročními tržbami do 600 000 Kč bude umožněn takzvaný zvláštní režim evidence tržeb. Ten spočívá v možnosti vyzvednout si od příslušného finančního úřadu papírový bloček účtenek, zákazníkům předávat papírové účtenky a čtvrtletně odevzdat správci daně oznámení o tržbách evidovaných ve zvláštním režimu.

Všechny společnosti, které aktuálně neevidují tržby a jejichž činnost nespadá do výjimek výše, by se měly zamyslet nad tím, jak se jich novela dotkne. Prvním krokem je poctivě si zanalyzovat všechny transakce a zjistit, zdali (i byť jen ve výjimečných situacích) nepřijímají hotovost/směnky/platby nejrůznějšími poukázkami. Pokud ano, je nutné se na povinnost evidovat tržby patřičně připravit. Rádi vám s touto oblastí poradíme a společně najdeme praktické řešení, jak splnit požadavky novely zákona o EET ve vaší společnosti.

Petr Čapoun
pcapoun@deloittece.com

Směrnice DAC 6: Nová povinnost dopředu oznamovat finančním úřadům některé transakce

Poslanecká sněmovna v současné době projednává vládní návrh zákona, který implementuje směrnici o správní spolupráci v oblasti daní (tzv. směrnici DAC 6). Ta upravuje povinnost podnikatelů finančním úřadům předem oznamovat vybrané přeshraniční transakce a další uspořádání, která mají vliv na daň z příjmů právnických osob. Smyslem této evropské regulace je získat lepší přehled o využívání daňových předpisů a případně zabránit agresivním daňovým plánováním.

Přeshraniční uspořádání

Podle českého návrhu zákona se bude oznamovací povinnost týkat pouze přeshraničních uspořádání, tj. transakcí, korporátních opatření a dalších uspořádání, které se týkají více členských států Evropské unie nebo členského státu Evropské unie a třetích zemí, pokud alespoň jeden účastník tohoto uspořádání:

- je daňovým rezidentem v jiném státě nebo jurisdikci než jiný účastník;
- je daňovým rezidentem v alespoň dvou státech nebo jurisdikcích;
- podniká v jiném státě nebo jurisdikci prostřednictvím stálé provozovny a toto podnikání probíhá podle tohoto uspořádání;
- vykonává činnost ve státě nebo jurisdikci, ve které není rezidentem ani zde nemá stálou provozovnu.

Charakteristický znak

Povinnost předem hlásit plánované transakce finančním úřadům bude sice dopadat na všechny podnikatele, oznamovat se nicméně budou pouze transakce, které naplňují alespoň jeden tzv. charakteristický znak. Jedná se o zákonem definované ukazatele potenciálního rizika vyhýbání se daňovým povinnostem. Příkladem jednoho z charakteristických znaků je účelové převzetí ztrát či situace, kdy je příjemce rezidentem v jurisdikci s nulovým či téměř nulovým zdaněním.

Některé charakteristické znaky se uplatní pouze v případě, pokud je hlavním nebo jedním z hlavních přínosů získání daňové výhody.

Povinná osoba

Oznamovací povinnost mohou mít přímo podnikatelé či jejich poradci, kteří jim dané uspořádání nastavují. Pokud je poradce například advokátem či daňovým poradcem, je vázán povinností mlčenlivosti. V takovém případě za vás v žádném případě nemůže finančním úřadům nic oznamovat. Měl by vás nicméně informovat o tom, že se vás tato oznamovací povinnost týká. Za nesplnění oznamovací povinnosti může finanční úřad uložit povinné osobě pokutu až 500 000 Kč.

Oznamované informace budou následně sdíleny s orgány finanční správy v ostatních členských státech Evropské unie.

Na půdě Poslanecké sněmovny lze čekat kolem tohoto vládního návrhu další kolo diskuzí. Konečná podoba zákona se tedy může dále měnit. Tyto změny je nicméně nutné sledovat. Oznamovací povinnost se totiž může týkat již transakcí, které byly realizovány po 25. červnu 2018.

O dalším vývoji v této oblasti vás budeme informovat.

Jiřina Procházková
jprochazkova@deloittece.com

Daniel Johannes
djohannes@deloittece.com

Navrhované změny AML zákona

Legislativa upravující opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu je neustále živou oblastí. Po několika novelách v letech 2017 a 2018 souvisejících především s implementací tzv. čtvrté AML směrnice (např. zavedení povinné evidence údajů o skutečných majitelích právnických osob) jsou aktuálně v legislativním procesu další dva návrhy na změnu AML zákona obsahující několik výrazných změn.

Okruh povinných osob

První okruh zásadních změn se týká rozšiřování seznamu povinných osob představující implementaci tzv. páté AML směrnice. Povinnými osobami jsou subjekty, kterým právní předpisy bojující proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu stanoví zvláštní povinnosti. Dnes již nikoho nepřekvapí, že např. banky při výkonu své činnosti provádějí řadu takovýchto opatření, např. podrobnou identifikaci a kontrolu klientů, zavedení a uplatňování systému vnitřních zásad, speciální školení zaměstnanců anebo oznamování podezřelých obchodů státním orgánům. Nově by však mezi povinné osoby měli patřit např. také:

a. realitní makléři jednající jako zprostředkovatelé při pronájmu nemovitosti (ve spojení s transakcemi, u nichž výše měsíčního nájmu dosáhne výše 10 000 eur nebo více);
b. osoby oprávněné k obchodování s kulturními památkami či s předměty kulturní hodnoty nebo ke zprostředkování takových obchodů, případně ke skladování kulturních památek a předmětů kulturní hodnoty v tzv. svobodných pásmech;
c. rozšířený okruh osob poskytující služby spojené s virtuální měnou.

Z navržených úprav je patrné pokračování v trendu rozšiřování okruhu povinných osob a jejich povinností, který reflektuje stupňující se snahu na evropské i lokální úrovni předcházet legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Z pohledu stávajících povinných osob a především z pohledu subjektů, které budou nově začleněny do okruhu povinných osob, je tak zásadní monitorovat aktuální stav legislativy a včas se připravit na plnění povinnosti v oblasti předcházení legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, neboť v případě neplnění zákonných povinností hrozí nejen udělení pokut až do výše 10 000 000 Kč, ale v krajním případě také odnětí oprávnění k podnikatelské činnosti.

Modernizace procesu identifikace klienta

V současnosti se identifikace klienta primárně provádí „tváří v tvář“, tedy za fyzické přítomnosti identifikovaného, což se s ohledem na současné technické možnosti jeví ze strany povinných subjektů i klientů jako stále méně atraktivní volba ve srovnání s možností provést identifikaci klienta vzdáleně.

Aktuální návrhy na změnu AML zákona počítají s tím, že bude možné provést identifikaci klienta s využitím elektronické identifikace (např. prostřednictvím občanského průkazu s čipem, případně nově zaváděné tzv. bankovní identity) anebo dálkovou identifikaci klienta založenou u fyzických osob (zejména) na třech relativně jednoduchých krocích:

a. zaslání kopie příslušných částí průkazu totožnosti a alespoň jednoho dalšího podpůrného dokladu;
b. hodnověrném prokázání existence platebního účtu vedeného na jméno klienta;
c. provedení první platby z nové smlouvy klientem prostřednictvím sděleného účtu.

Nově by měl AML zákon navíc výslovně připouštět, aby v rámci identifikace klienta bylo možné využít některé z nových platebních služeb. Prostřednictvím platebních služeb „informování o platebním účtu“ a „nepřímé dání platebního příkazu“ tak bude možné naplnit některé z podmínek pro dálkovou identifikaci, což může proces dálkové identifikace nejen urychlit a zjednodušit, ale také učinit bezpečnějším.

Pokud budou změny AML zákona upravující výše uvedené možnosti identifikace přijaty, lze předpokládat nejen zvýšení komfortu ze strany klientů, pro které bude takový proces identifikace ještě jednodušší, ale také vznik atraktivních příležitostí ze strany podnikatelských subjektů, které budou schopny nové způsoby identifikace zapracovat do svých procesů a získat tak konkurenční výhodu, neboť dokážou své klienty identifikovat jednodušší a rychlejší cestou.

Radek Musílek
rmusilek@deloittece.com

Roman Fabiánek
rfabianek@deloittece.com

Daňové povinnosti – říjen 2019

Říjen		
Čtvrtek 10.	Spotřební daň	Splatnost daně za srpen 2019 (mimo spotřební daň z lihu)
Pondělí 14.	Intrastat	Podání výkazů pro intrastat za září 2019, papírová forma
Úterý 15.	Daň silniční	Záloha na daň za 3. čtvrtletí 2019
Středa 16.	Intrastat	Podání výkazů pro intrastat za září 2019, elektronická forma
Neděle 20.	Daň z přidané hodnoty	Daňové přiznání a splatnost daně k MOSS
Pondělí 21.	Daň z příjmů	Měsíční odvod úhrnu sražených záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti
Pátek 25.	Daň z hazardních her	Daňové přiznání a splatnost daně za 3. čtvrtletí 2019
	Daň z přidané hodnoty	Daňové přiznání a splatnost daně za 3. čtvrtletí a za září 2019
		Souhrnné hlášení za 3. čtvrtletí a za září 2019
		Kontrolní hlášení za 3. čtvrtletí a za září 2019
	Energetické daně	Daňové přiznání a splatnost daně z plynu, pevných paliv a elektřiny za září 2019
	Spotřební daň	Splatnost daně za srpen 2019 (pouze spotřební daň z lihu)
		Daňové přiznání za září 2019
		Daňové přiznání k uplatnění nároku na vrácení spotřební daně například z topných olejů a ostatních (technických) benzinů za září 2019 (pokud vznikl nárok)
Středa 30.	Energetické daně	PODÁNÍ oznámení o splnění povinnosti zajistit minimální množství biopaliv a splatnost související jistoty.
Čtvrtek 31.	Daň z přidané hodnoty	Poslední den lhůty pro podání přihlášky k registraci skupiny podle § 95a zákona o DPH, která chce být registrována od 1. ledna následujícího roku, nebo žádosti o zrušení nebo změnu skupinové registrace
	Daň z příjmů	Odvod daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně za září 2019

Daňové povinnosti – listopad 2019

Listopad		
Pondělí 11.	Spotřební daň	Splatnost daně za září 2019 (mimo spotřební daň z lihu)
Čtvrtek 14.	Intrastat	Podání výkazů pro intrastat za říjen 2019, papírová forma
Pondělí 18.	Intrastat	Podání výkazů pro intrastat za říjen 2019, elektronická forma
Středa 20.	Daň z příjmů	Měsíční odvod úhrnu sražených záloh na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti
Pondělí 25.	Daň z přidané hodnoty	Daňové přiznání a splatnost daně za říjen 2019
		Souhrnné hlášení za říjen 2019
		Kontrolní hlášení za říjen 2019
	Energetické daně	Daňové přiznání a splatnost daně z plynu, pevných paliv a elektřiny za říjen 2019
	Spotřební daň	Splatnost daně za září 2019 (pouze spotřební daň z lihu)
		Daňové přiznání za říjen 2019
		Daňové přiznání k uplatnění nároku na vrácení spotřební daně například z topných olejů a ostatních (technických) benzinů za říjen 2019 (pokud vznikl nárok)

Kontakty

V případě jakýchkoliv dotazů ohledně záležitostí uvedených v této publikaci se, prosím, spojte se svou kontaktní osobou z daňového oddělení společnosti Deloitte nebo s jedním z následujících odborníků:

Přímé daně

Jaroslav Škvrna
jskvrna@deloittece.com

Zbyněk Brtinský
zbrtinsky@deloittece.com

Miroslav Svoboda
msvoboda@deloittece.com

Marek Romancov
mromancov@deloittece.com

LaDana Edwards
ledwards@deloittece.com

Tomas Seidl
tseidl@deloittece.com

Nepřímé daně

Adham Hafoudh
ahafoudh@deloittece.com

Radka Mašková
rmaskova@deloittece.com

Kontrolní hlášení

Jaroslav Beneš
jbenes@deloittece.com

Deloitte Advisory, s. r. o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika
Tel.: +420 246 042 500

Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.

Vyhlášení výzvy pro zpracování odpadu OP ŽP

Ministerstvo životního prostředí vyhlásilo prostřednictvím Státního fondu životního prostředí ČR výzvu na podporu projektů pro podávání žádostí o poskytnutí podpory v rámci Operačního programu Životní prostředí 2014–2020. Jedná se o výzvu č. 126 z prioritní osy 3, zaměřené na zpracování odpadu.

Cílem výzvy je podpořit projekty na výstavbu a modernizaci zařízení pro sběr, třídění a úpravu odpadů, zařízení na energetické využití odpadů a související infrastruktury a zařízení pro nakládání s nebezpečnými odpady včetně zdravotnických odpadů.

Žádat o dotaci mohou dle jednotlivých podporovaných aktivit jak veřejné, tak také podnikatelské subjekty. Míra podpory na jeden projekt činí maximálně 85 % z celkových způsobilých nákladů. Způsobilé výdaje na projekt jsou poté omezeny v rozmezí od 500 tis. Kč (bez DPH) do 50 mil. EUR (včetně DPH).

Mezi způsobilé výdaje, na které se vztahuje dotace, patří:

- Výdaje na stavební práce, dodávky a související služby
- Pořízení hmotného (zařízení) a nehmotného majetku
- Zkoušky a dokumenty související s uváděním majetku do trvalého provozu
- U velkých projektů zpracování komplexní analýzy nákladů a přínosů
- Zpracování analýzy potenciálu produkce odpadů

Příjem žádostí: od 2. 9. 2019 do 3. 2. 2020

Výzva je kolová (soutěžní) s jednokolovým modelem hodnocení žádostí. Podpořeny budou projekty realizované na celém území České republiky.

Antonín Weber
antoweber@deloittece.com

Vyhlášení nových výzev OP PIK

V průběhu měsíce září plánuje Ministerstvo průmyslu a obchodu vyhlásit několik výzev zaměřených na výzkumné a vývojové aktivity v rámci Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost.

Jedná se o výzvy v následujících programech:

- Aplikace – program je zaměřen na podporu projektů orientovaných na realizaci průmyslového výzkumu a experimentálního vývoje
- Inovace – program umožňuje podporu projektů s cílem nákupu výrobní technologie za účelem zavedení nových nebo inovovaných výrobků do výroby a na trh
- Potenciál – program je zaměřen na podporu projektů s cílem založení nebo rozvoje center průmyslového výzkumu, vývoje a inovací

Předkládání projektů k podpoře pak bude možné od října, a to dle termínů stanovených pro jednotlivé programy. Projekty musí být realizovány na území České republiky, mimo území hlavního města Prahy, kdy rozhoduje skutečné místo, kde je projekt realizován.

Další informace k jednotlivým programům, jako např. výše dotace či typy způsobilých výdajů, vám přineseme v dalším čísle dReport zpravodaje.

Antonín Weber
antoweber@deloittece.com

Kontakty

V případě, že se Vás tato problematika dotýká, rádi Vám poskytneme podrobné informace. Prosím, neváhejte nás kontaktovat.

Dotace CZ

Luděk Hanáček
lhanacek@deloittece.com

Antonín Weber
antoweber@deloittece.com

Dotace a investiční pobídky SK

Martin Rybar
mrybar@deloittece.com

Investiční pobídky

Daniela Hušáková
dhusakova@deloittece.com

Deloitte Advisory, s. r. o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika
Tel.: +420 246 042 500

Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.

Průlomový judikát: použitelnost účetní závěrky pro rozhodnutí o rozdělování zisku

Nejvyšší soud umožnil svým judikátem z března 2019 používat řádnou či mimořádnou účetní závěrku jako podklad pro výplatu podílu na zisku až do konce následujícího účetního období. Byla tak prolomena dříve judikovaná šestiměsíční lhůta použitelnosti účetní závěrky jako podkladu pro výplatu podílu na zisku.

Dřívější právní úprava obsažená v obchodním zákoníku stanovila šestiměsíční lhůtu plynoucí od skončení účetního období, v níž musela valná hromada schválit účetní závěrku společnosti. Obchodní zákoník přitom výslovně nestanovil lhůtu, v níž by valná hromada musela rozhodnout o rozdělení podílů na zisku. Judikatura Nejvyššího soudu obsažená např. v rozsudku 29 Cdo 4284/2007 ze dne 30. 9. 2009 dovodila, že především z důvodů ochrany věřitelů „po uplynutí lhůty upravené pro svolání valné hromady za účelem projednání řádné účetní závěrky nemůže řádná účetní závěrka zpracovaná za předchozí účetní období sloužit jako podklad pro rozdělení zisku". Argumentace vycházela z předpokladu, že starší účetní závěrka již nemá dostatečnou vypovídací schopnost, aby poskytla reálný obraz finanční situace společnosti, na jehož základě by mohli akcionáři kvalifikovaně rozhodnout o rozdělení zisku.

Tento rozsudek byl řadou odborníků kritizován, nicméně i po 1. 1. 2014, kdy vstoupil v účinnost zákon o obchodních korporacích, býval praxí tento judikát nadále respektován. Společnosti proto často po uplynutí šestiměsíční lhůty vyplácely raději zálohy na podíl na zisku.

Zlom v tomto výkladu přineslo až usnesení 27 Cdo 3885/2017 ze dne 27. 3. 2019. Nejvyšší soud v něm vyložil změny právní úpravy v oblasti rozdělování zisku akciové společnosti, které přinesl zákon o obchodních korporacích oproti úpravě obsažené v obchodním zákoníku.

Nejvyšší soud se zabýval především následujícími třemi otázkami:

1. rozhodováním valné hromady o rozdělení zisku a vztahu k použitelnosti účetní závěrky,
2. výkladem náležitostí pozvánky na valnou hromadu,
3. souladem usnesení valné hromady s dobrými mravy.

V další části tohoto článku se budeme zabývat pouze prvním bodem.

Použitelnost účetní závěrky za předchozí účetní období

Nejvyšší soud v prvé řadě konstatoval, že **právní úprava rozdělování zisku akciové společnosti doznala s účinností od 1. 1. 2014 několika změn, a proto nelze bez dalšího přejímat judikatorní závěry přijaté při výkladu obchodního zákoníku.**

Ačkoliv i zákon o obchodních korporacích určuje, že podíl na zisku se stanoví na základě řádné nebo mimořádné účetní závěrky schválené nejvyšším orgánem obchodní korporace (§ 34 odst. 1 z. o. k.) a současně upravuje lhůtu pro projednání řádné účetní závěrky akciové společnosti (§ 403 odst. 1 z. o. k.), předchozí judikaturu vztahující se k obchodnímu zákoníku již nadále nelze aplikovat. Je tomu tak proto, že zákon o obchodních korporacích – na rozdíl od obchodního zákoníku – výslovně upravuje tzv. insolvenční test (§ 40 odst. 1 z. o. k.), jenž by měl dostačovat pro dosažení cíle zabránit vyplacení podílů na zisku „na úkor" věřitelů společnosti.

Dále je třeba přihlédnout ke skutečnosti, že se lze dle zákona o obchodních korporacích judikatorně dovozenému pravidlu o „omezené využitelnosti" řádné účetní závěrky pro rozdělení zisku snadno vyhnout tím, že společnost emituje akcie s pevnými podíly na zisku. Právo na pevný podíl na zisku za předchozí účetní období totiž vzniká již k prvnímu dni následujícího účetního období, pokud byl v předchozím účetním období zisk vytvořen. Akcionáři s akciemi s pevným podílem na zisku tedy dosáhnou na pevný podíl na zisku bez ohledu na to, zda a kdy valná hromada rozhodne o rozdělení zisku.

Dle Nejvyššího soudu „s účinností od 1. 1. 2014 tudíž řádná účetní závěrka zpracovaná za předchozí účetní období může sloužit jako podklad pro rozdělení zisku až do konce následujícího účetního období".

V tomto ohledu se jedná o průlomové rozhodnutí, na jehož základě bude možné, aby **valná hromada rozhodla o rozdělení zisku kdykoli v průběhu celého následujícího účetního období za předpokladu, že společnost bude splňovat insolvenční test a výplatou zisku si nepřivodí úpadek**.

Výplata tantiém bez rozdělení zisku akcionářům

Nejvyšší soud se také vyjádřil k otázce nemožnosti vyplatit tantiémy, když nedojde k výplatě zisku akcionářům. V době platnosti obchodního zákoníku se používalo pravidlo, že valná hromada nemůže stanovit podíl členů představenstva a dozorčí rady na zisku (tantiému), aniž by schválila zisk k rozdělení a podíl akcionářů na takto určeném zisku (dividendu). Dle Nejvyššího soudu „s účinností od 1. 1. 2014 valná hromada může rozhodnout o rozdělení zisku i tak, že jeho část rozdělí v podobě tantiém mezi členy volených orgánů (za předpokladu, že to připouští stanovy společnosti), popř. ji přidělí do fondu zřízeného stanovami a tvořeného ze zisku, a zbytek zisku ponechá na účtu nerozděleného zisku; i pro nerozdělení zbývající části zisku mezi akcionáře však musí být dány důležité důvody". Důležitým důvodem pro nerozdělení (části) zisku mezi akcionáře přitom může být (mimo jiné) i ujednání obsažené ve stanovách upravující nakládání se ziskem společnosti.

Novela zákona o obchodních korporacích

V připravovaném návrhu novely zákona o obchodních korporacích, která by měla platit od 1. 1. 2020, je v reakci na novou judikaturu Nejvyššího soudu ČR výslovně uvedeno, že zisk zjištěný na základě řádné nebo mimořádné účetní závěrky je možné vyplácet až do konce účetního období následujícím po účetním období, za něž byla účetní závěrka sestavena.

Dochází také k omezení výše záloh na výplatu podílu na zisku, a to do výše poloviny průměru výsledků hospodaření dosažených v posledních třech účetních obdobích.

Celý text rozhodnutí naleznete na webových stránkách Nejvyššího soudu.

Zdroj: www.nsoud.cz

Jitka Kadlecová
jkadlecova@deloittece.com

Pozvánka na seminář

Aktuality v českém účetnictví

Praha, Brno, Ostrava, Plzeň a Hradec Králové

Zveme Vás na tradiční podzimní seminář zaměřený na účetní závěrku a účetnictví v České republice. Seminář povedeme formou praktických příkladů a tipů v oblastech, kde jakožto poradci a auditoři nejčastěji shledáváme nesprávnosti a procesní potíže. Seznámíme vás také s připravovanou koncepcí nové účetní legislativy 2020–2030. Probereme i plánované změny v české účetní legislativě v souvislosti s připravovanou novelou zákona o obchodních korporacích. Chybět nebudou ani daňové novinky s dopadem na účetní závěrku společností.

Seminář je určen především účetním, ekonomům a finančním manažerům, kteří připravují účetní závěrku podle české účetní legislativy a souvisejících daňových a právních předpisů nebo jsou s její přípravou jinak spojeni. Seminář je vhodný i pro všechny, kteří se chtějí o českém účetnictví a daňových i právních novinkách dozvědět více.

Seminář není určen poradcům ani zaměstnancům společností podnikajících v poradenství.

Termíny

Praha	12. listopadu 2019 a 10. prosince 2019
Ostrava	21. listopadu 2019
Plzeň	5. prosince 2019
Hradec Králové	11. prosince 2019
Brno	12. prosince 2019

Pro více informací a registraci prosím navštivte:akce.deloitte.cz

Největší nástrahy standardu IFRS 16, který řeší vykazování pronajatého majetku

Od 1. ledna 2019 platí standard IFRS 16, který výrazně změnil způsob účtování o pronajatém majetku na straně nájemců. Pro firmy to nyní znamená náročnější práci s daty, nutnost stanovit, které jejich smlouvy spadají do rozsahu IFRS 16, ale třeba i školení zaměstnanců. S jakými úskalími se nájemci v souvislosti s novým standardem nejčastěji potýkají? A existuje možnost, jak si celý účetní proces usnadnit?

Zatímco dříve se splátky z operativního leasingu účtovaly přímo do nákladů, popřípadě se časově rozlišovaly mimořádné splátky či období bez nájemného, nyní musí nájemci nově vykazovat v rozvaze právo k užívání pronajatého majetku a zároveň závazek z budoucích leasingových splátek, podobně, jak tomu bývalo u leasingu finančního. Do nákladů pak vstupuje pronájem formou odpisů práva k užívání a úroků z leasingového závazku.

Co všechno můžeme pod pojem „leasing" v rámci IFRS 16 zahrnout? Mnozí si možná představují, že se jedná pouze o leasing automobilů či jiného movitého majetku. Ve skutečnosti je ale leasingem např. I pronájem budovy, kanceláří, pozemků nebo třeba IT infrastruktury.

3 největší výzvy, s nimiž se musí firmy při účtování leasingů vypořádat:

1. **Data nemají jednotnou strukturu.** Aby mohla firma správně určit hodnotu práva k užívání a závazek z leasingu, musí nejprve vyhodnotit, které smlouvy spadají do rozsahu standardu, a následně z nich získat potřebná data, přičemž tato primární data nejsou strukturovaná. Smlouvy mají často různou formu a např. nájemné není vždy uvedeno jako jednotná částka, ale zejména u nájmů nemovitostí se skládá z více složek. V těchto případech je potřeba rozhodnout, jestli konkrétní složku ve výpočtu zohlednit, či nikoliv, některé z nich se navíc pravidelně zvyšují v závislosti na inflaci.

2. **Úsudky ohledně doby nájmu**. Smlouvy často obsahují opce na prodloužení či zkrácení, u kterých musí firma vyhodnotit, zda je přiměřeně jisté, že jich využije. Zvláštní problematikou jsou pak smlouvy na dobu neurčitou, zejména u nájmů nemovitostí. IFRS 16 totiž explicitně neuvádí, jak u těchto smluv vyhodnotit dobu nájmu, na jejímž základě se následně vypočítá výše práva k užívání aktiva a závazku z leasingu. Management tak musí provést úsudek, který může mít podstatný vliv na výkaz o finanční situaci a pravděpodobně bude velice pečlivě posuzován také auditorem.

3. **Excel často nestačí.** Po vytvoření registru smluv se všemi potřebnými údaji dochází na výpočet práva k užívání a leasingového závazku. K prvotnímu výpočtu postačí zkušenost s prací v Excelu a znalost základních funkcí finanční matematiky. Mnoho firem se vydalo touto cestou, tedy vlastním výpočtem v Excelu. Život však přináší změny – nové smlouvy vznikají, jiné zanikají, prodlužují se, rozšiřují se nebo se naopak zkracují. Na tyto události standard IFRS 16 pamatuje a dává návod, jak o nich účtovat. Zde je ale kámen úrazu jednoduchých modelů v Excelu – pokud má alespoň částečně automatizovaně řešit i tyto situace, už to nemůže být ze své podstaty jednoduchý Excel. Jakmile k tomu začne počet smluv růst, přidají se smlouvy placené v eurech, dostane se až na limity toho, co je možné v něm udržet ve spolehlivé a zároveň transparentní podobě.

Zapomeňte na Excel – je tady dLease, chytrý pomocník při účtování o pronajatém majetku

V Deloitte jsme se proto rozhodli jít jinou cestou, a sice vytvořit SQL databázový nástroj, který nabízíme klientům pod jménem **dLease**. Kromě toho, že je možné v něm spravovat desítky až tisíce smluv bez dopadu na stabilitu systému, vestavěné vzorce zároveň řeší výše uvedené změny, včetně přepočtu cizích měn a automatizované indexace splátek např. dle vývoje inflace. Kliknutím na jedno tlačítko pak dLease vygeneruje report se všemi údaji potřebnými nejen k zaúčtování nájmů dle IFRS 16, ale také s údaji vyžadovanými standardem ke zveřejnění v příloze k finančním výkazům. Jako každý nový standard totiž i IFRS 16 nemá jen zvýšené nároky na účtování, ale i na zveřejnění doplňujících informací. **Chcete se o dLease dozvědět více? Podívejte se na náš web.**

Standard je povinný pro účetní období začínající 1. 1. 2019. Ačkoliv společnosti musely již v závěrce za rok 2018 zveřejnit očekávaný dopad tohoto standardu, mnoho z nich odkládá průběžné účtování až na chvíli sestavování účetních výkazů za rok 2019. Pokud ještě nemáte nástroj na účtování o nájemních smlouvách, doporučujeme se již teď zabývat jeho výběrem a předejít tak nepříjemným překvapením na poslední chvíli.

Tomáš Kachlík
tkachlik@deloittece.com

Stav schvalování IFRS v Evropské unii

Evropská poradní skupina pro účetní výkaznictví (EFRAG) aktualizovala svou zprávu, v níž je popisován stav schvalování všech IFRS, tj. standardů, interpretací a jejich úprav, naposledy 13. září 2019.

Na schválení Evropské komise k použití v Evropské unii čekaly k 23. září 2019 následující dokumenty rady IASB:

Standardy

- IFRS 14 *Časové rozlišení při cenové regulaci* (vydáno v lednu 2014) – Evropská komise se rozhodla nezahajovat schvalovací proces tohoto prozatímního standardu a počkat na finální standard
- IFRS 17 *Pojistné smlouvy* (vydáno v květnu 2017)

Úpravy

- Úprava standardu IFRS 3 *Definice podniku* (vydáno v říjnu 2018)
- Úprava standardů IFRS 10 a IAS 28 *Prodej nebo vklad aktiv mezi investorem a jeho přidruženým či společným podnikem* (vydáno v září 2014)
- Úprava standardů IAS 1 a IAS 8 *Definice pojmu významný* (vydáno v říjnu 2018)
- *Úpravy odkazů na Koncepční rámec IFRS* (vydáno v březnu 2018)

Zpráva o schvalování IFRS v EU

Jitka Kadlecová
jkadlecova@deloittece.com

Pozvánka na podzimní semináře

Novinky v IFRS 2019

Tradiční podzimní on-line seminář společnosti Deloitte z oblasti Mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS) je opět tady.

Z pohodlí své kanceláře získáte kompletní a bleskový přehled o nových a novelizovaných standardech. V krátkosti přiblížíme povahu změn, takže budete schopni identifikovat, zda se ta či ona změna může týkat právě Vaší společnosti. Dozvíte se také, kolik času Vám zbývá na jejich případnou implementaci.

V průběhu webcastu bude prostor i pro vaše dotazy.

Během on-line semináře se nebudeme detailně zabývat novým standardem IFRS 16 *Leasingy*, kterému se budeme věnovat na jiných seminářích v průběhu podzimu.

Webcast je určen především účetním, ekonomům a finančním manažerům projektů spojených s IFRS, ale také všem, kteří se chtějí o IFRS dozvědět více.

Termín:

- **16. října 2019**, 10:00–11:00 hod.

Pro více informací a registraci prosím navštivte:
akce.deloitte.cz

Úskalí účetní závěrky dle IFRS za rok 2019

Přijďte na podzimní seminář společnosti Deloitte z oblasti Mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS).

Poskytneme Vám přehled standardů a interpretací, které jsou povinně účinné od 1. ledna 2019 nebo později, a upozorníme na hlavní změny a jejich dopad na účetní závěrku za rok 2019.

Podrobněji se podíváme na nový standard IFRS 16 *Leasingy*, účinný od 1. ledna 2019. Tento standard přináší významné změny zejména z pohledu nájemce, neboť operativní leasingy jsou nově vykazovány v rozvaze. Zaměříme se zejména na to, jakým způsobem by se měla v účetní závěrce za rok 2019 projevit implementace tohoto nového standardu a jaká zjednodušení lze při přechodu využít. Připomínáme, že standardu IFRS 16 se budeme detailně věnovat na speciálním semináři s názvem „IFRS 16 *Leasingy* prakticky".

Upozorníme vás také na chyby, na které naši auditoři nejčastěji naráželi při auditech účetních závěrek dle IFRS za rok 2018. Vzhledem k tomu, že nejčastěji souvisely s aplikací nových standardů IFRS 9 *Finanční nástroje* a IFRS 15 *Výnosy ze smluv se zákazníky*, budeme jim v rámci semináře věnovat dostatečný prostor.

Pozornost zaměříme i na chybějící zveřejnění informací v přílohách.

Na závěr se podíváme také na přehled změn, které se v oblasti IFRS chystají v blízké i vzdálenější budoucnosti.

Seminář je určen účetním, ekonomům a finančním manažerům projektů spojených s IFRS, ale také všem, kteří se chtějí o IFRS dozvědět víc.

Celodenní seminář proběhne v Praze, Brně a Ostravě a vystoupí na něm odborníci z naší společnosti.

Termíny:

Praha	6. listopadu 2019, 9:00–15:00 hod.
Ostrava	12. listopadu 2019, 9:00–15:00 hod.
Brno	19. listopadu 2019, 9:00–15:00 hod.

Pro více informací a registraci prosím navštivte:
akce.deloitte.cz

IFRS 16 *Leasingy* prakticky

Zveme Vás do našich nových prostor v Praze na Vinohradech na podzimní seminář z oblasti Mezinárodních standardů účetního výkaznictví (IFRS). Budeme se detailně věnovat novému standardu IFRS 16 *Leasingy*, který nahrazuje IAS 17 *Leasingy* a související interpretace a který je účinný pro období začínající 1. ledna 2019. Nový standard přináší významné změny zejména z pohledu nájemce, neboť operativní leasingy jsou nově vykazovány v rozvaze.

Na semináři se zaměříme na problematické oblasti, které vyžadují při aplikaci nového standardu zapojení větší míry úsudku. Aplikaci požadavků standardu budeme ilustrovat na řadě praktických případů. Detailněji se budeme věnovat i různým zjednodušením, která lze při přechodu na nový standard využít. Dozvíte se také, jaké nové informace bude třeba zveřejňovat v příloze.

V průběhu semináře bude samozřejmě i prostor pro zodpovězení Vašich dotazů.

Seminář je určen především účetním, ekonomům a finančním manažerům projektů spojených s IFRS, ale také všem, kteří se chtějí o IFRS dozvědět víc.

Celodenní seminář proběhne v Praze a vystoupí na něm odborníci z naší společnosti.

Termín

- **Praha: 26. listopadu 2019**, 9:00–16:00 hod.

Pro více informací a registraci prosím navštivte:
akce.deloitte.cz

Kontakty

V případě jakýchkoliv dotazů ohledně záležitostí uvedených v této publikaci se, prosím, spojte se svou kontaktní osobou z auditního oddělení společnosti Deloitte, s odbornou skupinou Deloitte na adrese CZ_TechnicalDesk@deloittece.com nebo s jedním z následujících odborníků:

České účetnictví

Jarmila Rázková
jrazkova@deloittece.com

IFRS a US GAAP

Martin Tesař
mtesar@deloittece.com

Soňa Plachá
splacha@deloittece.com

Gabriela Jindřišková
gjindriskova@deloittece.com

Deloitte Audit s. r. o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika
Tel.: +420 246 042 500

Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.

Nejasnosti ohledně zpracování biometrických údajů trvají, názory odborníků na jejich zpracování se různí

V posledních měsících vzbudil Úřad pro ochranu osobních údajů („Úřad") pozornost jak odborné, tak laické veřejnosti svými rozhodnutími či vyjádřeními ohledně zpracování biometrických údajů, konkrétně ve vztahu k dynamickému biometrickému podpisu a docházkovým systémům. Jelikož se jedná o problematiku, ohledně níž existuje s ohledem na novou právní úpravu ochrany osobních údajů řada otevřených otázek, liší se i názory a přístupy odborníků k tomu, za jakých podmínek lze jejich zpracování provádět. Co odborná diskuse aktuálně řeší?

K problematice zpracování biometrických údajů se Úřad vyjádřil jednak ve **stanovisku č. 2/2014** (které pojednává o dynamickém biometrickém podpisu z pohledu původního zákona o ochraně osobních údajů) a **stanovisku č. 1/2017** (které pojednává o biometrické identifikaci a autentizaci zaměstnanců a je současně aktualizací dříve vydaného **stanoviska č. 3/2009** na toto téma). K textu tohoto stanoviska přitom Úřad na jaře loňského roku vydal prohlášení, že s nadcházející účinností Obecného nařízení o ochraně osobních údajů („GDPR") bude třeba změnit i právní pohled na technologie zpracovávající osobní údaje.

Čtvrt milionová pokuta za porušení zásady minimalizace při uzavírání úvěrových smluv

Takřka rok po aktualizaci výše uvedeného stanoviska Úřad vydal poměrně kontroverzní rozhodnutí, jímž uložil pokutu 250000 Kč odštěpnému závodu zahraniční banky, a to za porušení zásady minimalizace při uzavírání úvěrových smluv se svými klienty za využití tzv. dynamického biometrického podpisu, což Úřad vyhodnotil za sběr tzv. citlivých údajů. Úřad v daném případě došel k závěru, že snímání biometrie podpisu je i přes souhlas udělený klientem nadbytečné a pro účely deklarované bankou postačí toliko prostý záznam obrazu podpisu klienta.

Zpracování citlivých údajů, v terminologii GDPR nazývaných „zvláštní kategorie údajů", je GDPR obecně zakázáno, ledaže lze aplikovat specifické výjimky z tohoto pravidla, které lze chápat jako specifické právní tituly, jejichž podmínky aplikace je obecně obtížnější naplnit než v případě některého z právních titulů dle čl. 6 GDPR, na jejichž základě může probíhat zpracování „běžných" osobních údajů.

Téma k diskusi č. 2: Připomínka Úřadu k navržené novele zákoníku práce z června

Další diskusi pak vyvolala připomínka Úřadu k navržené novele zákoníku práce z konce června tohoto roku. Ačkoliv smyslem zmíněné novely (která se má týkat i zákona o zaměstnanosti) bylo transponovat evropskou směrnici o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb, Úřad coby jedno z připomínkových míst navrhl doplnit zákoník práce o zcela nové a se zmíněnou novelou obsahově nesouvisející ustanovení, jehož účelem je v českém právním řádu ukotvit oprávnění zaměstnavatele ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. b) GDPR, na jehož základě by mohlo docházet ke zpracování biometrických údajů (za účelem jedinečné identifikace – k tomuto pojmu viz níže) zaměstnanců pro účely docházkových systémů. Je otázkou, zda má doplnění navržené Úřadem v rámci legislativního procesu coby legislativní přílepek šanci na úspěch. Podstatné však je, že navrženým doplněním chystané novely zákoníku práce dal Úřad najevo, že z jeho právního pohledu nemá zpracování biometrických údajů zaměstnanců (za účelem jejich jedinečné identifikace) v rámci docházkových systémů aktuálně žádný právní základ, a proto je třeba provést novelu.

Nepřijatelné: Souhlas se zpracováním údajů pro účely docházkového systému

Jako nepřijatelnou přitom Úřad označil praxi zaměstnavatelů, kteří pro účel docházkových systémů sbírají od svých zaměstnanců souhlasy se zpracováním. Ty totiž jak Evropský sbor pro ochranu osobních údajů, tak Úřad považuje a priori v důsledku závislého vztahu zaměstnance vůči zaměstnavateli za nesvobodné, čímž nemá být aplikován právní titul výslovného souhlasu ve smyslu čl. 9 odst. 2 písm. a) GDPR.

V řadách odborné veřejnosti se objevil i názor, že jako právní titul zpracování se nabízí i určení, výkon nebo obhajoba právních nároků či výkon soudní pravomoci ze strany soudu (viz čl. 9 odst. 2 písm. f) GDPR). Tento právní titul však přepokládá vznik právního sporu (zde např. spor o přítomnosti zaměstnance na pracovišti), tedy je ve své podstatě sekundárním právním titulem, který se uplatní až za určité situace. Před samotným vznikem právního sporu musí být zpracování založeno na jiném právním titulu. Ostatně kdyby Úřad posledně zmíněný právní titul uznával, výše zmíněnou novelu by neměl potřebu navrhovat a vystačil by si pouze s konstatováním, že praxe sbírání souhlasů je nesprávná. S ohledem na výše uvedené Úřad navrhl právě novelu zákoníku práce, která má z jeho pohledu vyřešit „legislativní mezeru" v českém právním řádu, aby bylo možné zpracování biometrických údajů zaměstnanců (pro účely docházkových systémů) založit na již prvně uvedeném čl. 9 odst. 2 písm. b) GDPR (zjednodušeně jde o právní titul plnění povinností a výkon zvláštních práv správce v oblasti pracovního práva).

Akademici vs. odborná veřejnost: lze s biometrickými údaji nakládat jako s jakýmikoliv běžnými údaji?

Mimo diskuse o vhodném právním titulu je otevřenou otázkou (která však kupodivu v zahraničí zůstává bez většího povšimnutí) i účel textace čl. 9 odst. 1 GDPR, neboť to do výčtu zvláštní kategorie osobních údajů řadí pouze ty biometrické údaje, které jsou zpracovávány za účelem jedinečné identifikace fyzické osoby. Někteří akademici a odborná veřejnost této formulaci přikládají veliký význam a vykládají jej z čistě jazykového hlediska. Objevuje se tedy názor, že pokud jsou biometrické údaje zpracovávány za účelem „pouhé" autentizace, není třeba se čl. 9 vůbec zabývat a s biometrickými údaji lze nakládat jako s jakýmikoliv běžnými údaji a zpracování tak lze založit na některém z právních titulů čl. 6 GDPR, jelikož čl. 9 odst. 1 hovoří pouze o identifikaci a nikoliv autentizaci.

Takový přístup však spíše opomíjí zamýšlený účel ochrany biometrických údajů jako takových a je příznivý zejména z byznysového hlediska, nikoliv však z hlediska samotné ochrany těchto údajů. V případě úniku takových údajů totiž budou následky stejně negativní, a to ať již dochází k autentizaci (tj. ověření totožnosti fyzické osoby porovnáním údajů 1:1) nebo identifikaci (tj. přímé rozpoznání jednotlivce porovnáváním údajů 1:n).

Ohledně problematiky zpracování biometrických údajů tak existuje řada otevřených otázek a výše uvedený text je pouze stručným nastíněním aktuálně vedené odborné debaty. Lze očekávat, že s technologickým pokrokem se bude problematika biometrie a zpracování těchto dat řešit stále častěji. Nezbývá proto než doufat, že aktuálně nepřehledná situace a nekonzistentní výklad bude Úřadem (či jinou autoritou) brzy objasněn a Úřad tak dostojí svému příslibu zveřejnění zcela nového stanoviska, v němž se k aktuálně vedené diskusi jednoznačně vyjádří.

Nikola Musilová
nmusilova@deloittece.com

Vysílání zaměstnanců v rámci EU – v poločase implementace nové směrnice

Volný pohyb služeb jako základní zásada vnitřního trhu Evropské unie s sebou přinesla nutnost koordinace podmínek, za kterých mohou společnosti v jednom členském státě za účelem poskytování služeb vysílat své zaměstnance na území jiného členského státu.

Tyto regulační snahy vyústily nejdříve v přijetí směrnice Evropského parlamentu a Rady 96/71/ES ze dne 16. prosince 1996 o vysílání pracovníků v rámci mezinárodního poskytování služeb (dále „**Směrnice**"). Po více jak dvaceti letech platnosti Směrnice se však ukázalo potřebné posoudit, zda stávající nastavení pravidel pro vysílání pracovníků v rámci EU obstojí i ve světle současné reality, respektive zda je adekvátně nastavena ochrana práv vysílaných pracovníků a zároveň dostatečně garantován volný pohyb služeb.

Výsledkem těchto úvah bylo přijetí směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/957 ze dne 28. června 2018, kterou se mění Směrnice 96/71/ES o vysílání pracovníků v rámci poskytování služeb (dále „**Nová směrnice**"). Nová směrnice, která vstoupila v platnost 30. července 2018, modifikuje a prohlubuje stávající pravidla vyplývající ze Směrnice.

Dva možné typy vyslání pracovníků

První zásadní změnou stávající úpravy je rozlišování dvou kategorií vyslání pracovníků, a to vyslání dlouhodobé a krátkodobé. Jedná-li se o vyslání pracovníka na dobu kratší než 12 měsíců, jde podle Nové směrnice o vyslání krátkodobé, přitom v odůvodněných případech je možné dobu tohoto krátkodobého vyslání prodloužit až o šest měsíců (v takovém případě se bude jednat o vyslání v délce 18 měsíců). V případě delšího časového období jde o vyslání dlouhodobé. U dlouhodobého vyslání platí, že se až na určité výjimky (např. podmínky uzavírání pracovního poměru) uplatní veškeré pracovní podmínky, jež se aplikují v členském státě, v němž je práce vykonávána. Tento postup přitom pramení z úvahy, že vyslání pracovníka by mělo být ze své podstaty dočasné povahy a nemělo by jeho prostřednictvím docházet k zneužívání pravidel zabezpečující volný pohyb služeb.

Za tímto účelem bylo rovněž stanoveno pravidlo sčítání doby vyslání pracovníků, jestliže dochází k nahrazení jednoho pracovníka jiným pracovníkem (za předpokladu, že nový pracovník má vykonávat stejnou činnost na stejném místě jako předchozí pracovník). Pro zaměstnavatele tak vedle dnes již standardního sledování doby vyslání každého jednotlivého zaměstnance vzniká potřeba evidence součtu vyslání u různých zaměstnanců v případě vykonávání stejné činnosti na stejném místě.

Budou garantovány veškeré minimální složky odměny

Na základě Nové směrnice dále dochází k **rozšíření a prohloubení okruhu srovnatelných podmínek**, které se na vysílané zaměstnance uplatní (pokud jsou pro něj tyto podmínky výhodnější), a to o nové složky mzdy nebo platu vyplacené v souvislosti s vysíláním zaměstnance. Oproti Směrnici totiž počítá Nová směrnice s tím, že pracovníkovi budou garantovány místo minimální mzdy (v českém kontextu

i zaručené mzdy) a příplatku za práci přesčas **veškeré minimální složky odměny**. Upřesnění tohoto pravidla bylo vynuceno nejednotným přístupem jednotlivých členských států v otázce legislativního určení, jaké komponenty jsou pod pojem minimální mzda v daném státě zahrnuty. Při vyslání do České republiky tudíž bude nutné brát v potaz (kromě již nyní aplikovatelného příplatku za práci přesčas) také například příplatek za noční práci či příplatek za práci v sobotu a neděli. Toto opatření bude klást výrazně vyšší nároky na zaměstnavatele vysílajícího své zaměstnance do zahraničí, aby zabezpečil srovnatelné podmínky v zemi vyslání.

Pozor na různá pravidla v ostatních státech

Situace může být ve skutečnosti mnohem složitější, než se na první pohled zdá, neboť některé státy uplatňují různá pravidla nejen na základě aktuální legislativy, ale aplikují na některé činnosti či obory i závazky vyplývající např. Z kolektivních smluv, příp. lišících se dle jednotlivých kantonů či spolkových zemí. V praxi tak může docházet k situaci, kdy sice minimální složky odměny budou snadno dohledatelné na oficiálních portálech státní správy, avšak zaměstnavatel bude muset i tak nad rámec těchto informací zjišťovat další pravidla odměňování dle lokality působení či oboru činnosti. Lze předpokládat, že i v případě českého subjektu přijímajícího zaměstnance vyslané ze zahraničí vzroste nárok na administrativní činnosti a bude nutné navázat užší součinnost vysílacího a přijímajícího subjektu, případně úzkou spolupráci s odbornými společnostmi, které se na dané záležitosti v jednotlivých zemích specializují.

Nadto Nová směrnice počítá s tím, že bude zapotřebí zohlednit rovněž náhrady cestovních výdajů, které zaměstnanci náleží při jeho cestách konaných za účelem výkonu práce nebo v souvislosti s ním.

Je potřeba si také uvědomit, že v případě aplikace srovnatelného odměňování a úhrady cestovních výdajů bude nutno nahlížet nejen z pohledu zmíněné Směrnice, ale i z pohledu zdanění jednotlivých výdajů či příjmů, a to jak na straně zaměstnance, tak i na straně zaměstnavatele.

Implementace Nové směrnice

Členské státy jsou povinny nová pravidla vysílání pracovníků podle Nové směrnice implementovat do dvou let od její platnosti. V souvislosti s implementací již připravilo české Ministerstvo práce a sociálních věcí návrh zákona, který novelizuje dva právní předpisy zabývající se vysíláním pracovníků, a to zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů, a dále zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Ohledně předmětného zákona bylo v nedávné době ukončeno připomínkové řízení. Návrh zákona promítá výše uvedené novinky do českého právního řádu s tím, že dle navrhovaného znění by zákon měl vstoupit v účinnost k poslednímu dni, do kterého bylo zapotřebí Novou směrnici implementovat, tedy ke dni 30. července 2020.

Vzhledem k tomu, že za dodržování pravidel týkajících se vysílání zaměstnanců je vždy zodpovědná vysílací entita, měli by zaměstnavatelé již s předstihem upravit či nastavit své firemní procesy a zohlednit nová pravidla pro vysílání svých pracovníků. Navíc některé státy již určité procesy vyplývající ze Směrnice nastavily a z jejich nedodržování či vyhýbání se jim mohou plynout velmi výrazné sankce, které mohou vyústit i v případný zákaz činnosti daného subjektu na tomto území.

Tomuto tématu se budeme věnovat na pravidelném webcastu 1. října 2019.

Pavel Bejšovec
pbejsovec@deloittece.com

Lucie Rolná
lrolna@deloittece.com

Kontakty

Máte-li zájem o další informace ohledně služeb poskytovaných společností Deloitte v České republice, obraťte se prosím na odborníky z právního oddělení:

Deloitte Legal s.r.o.
Churchill I
Italská 2581/67
120 00 Praha 2 – Vinohrady
Česká republika

Tel.: +420 246 042 100
www.deloittelegal.cz
Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.

Deloitte.

Deloitte označuje jednu či více společností Deloitte Touche Tohmatsu Limited („DTTL"), globální síť jejích členských firem a jejich spřízněných subjektů. Společnost DTTL (rovněž označovaná jako „Deloitte Global") a každá z jejích členských firem představuje samostatný a nezávislý právní subjekt. Společnost DTTL služby klientům neposkytuje. Více informací je uvedeno na adrese www.deloitte.com/about.

Společnost Deloitte je předním globálním poskytovatelem služeb v oblasti auditu a assurance, podnikového poradenství, finančního poradenství, poradenství v oblasti rizik a daní a souvisejících služeb. Naše sít členských firem ve více než 150 zemích a teritoriích poskytuje služby čtyřem z pěti společností figurujících v žebříčku Fortune Global 500 ®. Chcete-li se dozvědět více o způsobu, jakým zhruba 264 000 odborníků dělá to, co má pro klienty smysl, navštivte www.deloitte.com.

Tato publikace obsahuje pouze obecné informace a společnost Deloitte Touche Tohmatsu Limited ani žádná z jejích členských firem či jejich spřízněných podniků (souhrnně „síť společností Deloitte") jejím prostřednictvím neposkytuje odborné rady a služby. Přijetí jakéhokoliv rozhodnutí či jednání, které může mít dopad na Vaše finance či podnik, byste měli konzultovat s kvalifikovaným odborným poradcem. Žádný subjekt v rámci sítě společností Deloitte nenese odpovědnost za ztráty vzniklé jakýmkoli osobám v důsledku použití této komunikace.

© 2019 Pro více informací kontaktujte Deloitte Česká republika.